

POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVAN UUDISTAMINEN, 2.VAIHEMAAKUNTAKAAVA

Ampumarataselvityksen täydentävä tarkastelu Taivalkosken ampumaratojen kehittämisestä

Nykyinen ratatilanne

Taivalkosken ainoa varsinainen ampumarata on Repovaaran rata vt 20:n varressa. Rataa ovat käyttäneet sekä riistanhoitoyhdistys että Taivalkosken ampujat ry, satunnaisesti myös Puolustusvoimat, jolla on harjoitusalue tien toisella puolella. Taivalkosken ampujat on halunnut jättäytyä ratavastuusta pois, mutta asiasta ei ole kirjallista kannanottoa rhy:n puolelta. Radan rakenteet ovat heikossa kunnossa.

Radan nykykäyttö on lähes yksinomaan hirvikoeammuntaa. Haulikkoammunta on hyvin vähäistä. Laukauspääarvot: luodikko 3 000 kertaa vuodessa, haulikko 300 kertaa vuodessa. Näillä laukauspääarvolla rata on vähäkäyttöinen maakunnan muihin ratoihin suhteutettuna. Rata on pohjavesialueella, eikä siten täytä maakuntakaavassa osoitettavien ampumaratojen kriteerejä. Ympäristölupaviranomainen on arvioinut, ettei rata edellytä ympäristölupaa nykyisen vähäisen käytön takia.

Taivalkosken ampumaratatarve

Taivalkosken rhy:ssä on 1500 jäsentä, joista osa asuu muualla. Taivalkosken ampujat ry:n jäsenmäärä on ollut 60 hlöä, mutta toiminta on hiipunut viime vuosina. Keskeisin tarve kohdistuu hirvikoeammuntoihin, jotka hoidetaan Repovaarassa sekä osin kunnan ulkopuolella: Kuusamon, Pudasjärven ja Suomussalmen Piispajärven radoilla. Repovaaran radan laukauspääarvot osoittavat tarpeen vähäisyyttä. Satunnaisemmat aseiden kohdistusammunnat sekä haulikkoharjoittelut ilmeisesti hoidetaan omalla maalla, mikä on nykyisenkin lainsäädännön mukaan sallittua.

Taivalkosken ampumaratatarpeen hoitaminen tulevaisuudessa

Nykyisen radan käyttö voinee jatkua nykyisessä hyvin rajoitetussa laajuudessa ilman ympäristölupaa. Ammunnan lisääminen johtaisi lupatarpeeseen. Repovaaran rataa ei kuitenkaan kannata lähteä kehittämään nykypaikalleen pohjavesisijainnista johtuen.

Maakuntakaavassa osoitettavat seudulliset Pudasjärven ja Kuusamon radat kehittyvät palvelutasoltaan. Todennäköisesti yhä suurempi osa Taivalkosken ampumaharrastuksesta suuntautuu kunnan ulkopuolelle, ellei alueen radan palvelutaso nouse nykyisestä. Oheisessa asemelmassa on esitetty etäisyydet Repovaaran radalla ja vaihtoehtoisille naapurikuntaradoille

Taivalkosken eri osista. Etäisyydet vaihtoehtoisille radoille jäävät sellaiseksi, että iltakäynnit niillä ovat mahdollisia.

Mikäli Taivalkoskelle tehdään uusi ampumarata Repovaaran tilalle, sen investointikulut olisivat verraten korkeat suhteessa tämän hetken ammuntatarpeisiin. Toistaiseksi järkevänä kehityslinjana on pitää Repovaaran rata ampumakoheet täyttävässä kunnossa ja suunnata vaa- tivampi harrastus ja kilpailut naapurikuntien radoille, joissa on paremmat kehittämisedelly- tykset johtuen mm. suuremmista harrastajapohjista. Pudasjärven ja Kuusamon riistanhoi- toyhdistysten jäsenmäärät ovat kaksinkertaiset Taivalkoskeen nähden (yli 3000 hlöä mo- lemmissa).

Uuden radan sijoitusmahdollisuus

Uuden radan mahdollisia sijaintipaikkoja on löydettävissä noin 10 km:n etäisyydellä keskus- tasta. Kuitenkin sellaisia paikkoja, joissa ympäristövaateet täyttyvät ja joihin on kohtuullinen tieyhteys ja etäisyys sähköverkkoon, on kohtuullisella etäisyydellä keskustasta rajoitetusti. Verraten hyvä paikka olisi kunnan nykyisen jätteiden vastaanottopisteen lähialue Matovaa- rassa. Alueelle on tie- ja sähköyhteys ja kunnan sekä valtion maanomistus. Vt 20 varressa, jätteiden vastaanottopisteestä pohjoiseen sekä länteen on pari asuinrakennusta noin 2 km:n etäisyydellä. Samalla etäisyydellä etelään päin on kirkonkylän ja Kylmäluoman välinen patik- kayhteys.

Maakuntakaavaa varten tehdyn ampumaratojen melualueiden laskennan mukaan melu- aluelevintä ampumasuunnassa ilman suojauksia tai suojaavia maastonmuotoja on suuruus- luokkana seuraava: 65 dB(A) (= asumisalueiden ohjearvo) noin 2 km, 60 dB(A) (loma-asumis- ja virkistysalueiden ohjearvo) noin 3 km. Takasuunnassa ohjearvoja vastaavat leviämisa- lueet jäävät puolta pienemmiksi. Tarkasteltaessa ampumaradan sijoittamista Matovaaraan voi- daan todeta alustavasti, että Koilliseen valitulla ampumasuunnalla Matovaaran maastomu- odot rajoittavat ampumamelun leviämistä niin, että ampumamelun ohjearvot voitaneen saa- vuttaa ilman raskaita meluntorjuntarakenteita. Mikäli radan suunnitteluun lähdetään, on si- joittelu- ja melualueenlaskennat kuitenkin tehtävä.

Uuden radan rakentamiskulut alenevat merkittävästi siinä tapauksessa, että lähellä, esim. kirkonkylässä syntyy jostakin hankkeesta ylijäämämassoja. Ylijäämämassojen sijoittelu alu- eelle olisi muutenkin luontevaa läheisen jätteiden vastaanottopisteen takia.

Etäisyydet ampumaradoille Taivalkosken eri osista, km		
	Repovaaraan	Lähimpään muuhun
Taivalkosken kk:stä	6	60 (Pudasjärvi) tai 70 (Kuu- samo)
Tyräjärvi – Jokijärveltä	35	40 (Piispajärvi)
Inkeestä	30	40 (Kuusamo)
Jurmusta	10	40 (Pudasjärvi)